

ZOOLOGICKÉ DNY

Praha 2018

*Sborník abstraktů z konference
8.-9. února 2018*

Editoři:
BRYJA Josef, SOLSKÝ Milič

Pořadatelé konference:

Katedra ekologie, Fakulta životního prostředí ČZU v Praze

Ústav biologie obratlovců AV ČR, v.v.i., Brno

Česká zoologická společnost

Místo konání: Fakulta životního prostředí, Kamýcká 1176, 16521 Praha

Datum konání: 8.-9. února 2018

Řídící výbor konference:

Bryja J. (Brno)

Drozd P. (Ostrava)

Horsák M. (Brno)

Kaňuch P. (Zvolen)

Křištín A. (Zvolen)

Macholán M. (Brno)

Munclinger P. (Praha)

Pekár S. (Brno)

Pižl V. (České Budějovice)

Sedláček F. (České Budějovice)

Solský M. (Praha)

Stanko M. (Košice)

Tkadlec E. (Olomouc)

Zukal J. (Brno)

Organizační výbor konference:

Arnošt J.

Baranovská E.

Bryja J.

Brynychová K.

Budská D.

Burešová A.

Caltová P.

Černá M.

Firlová V.

Foffová H.

Gajdošová D.

Harabiš F.

Hronková J.

Chajma P.

Chalupecká K.

Janantová V.

Kejzlarová T.

Knapp M.

Koleška D.

Kronus Š.

Kulma M.

Lastra González D.

Marcinková S.

Prudík B.

Rodríguez N.V.

Rudolfová V.

Řeřicha M.

Seidl M.

Seidlová J.

Sládeček M.

Solský M.

Straková B.

Svobodová V.

Šíkola M.

Šmíd J.

Ševčík R.

Štrobil M.

Švejarová T.

Valešová M.

Vozabulová E.

Zukal J.

BRYJA J. & SOLSKÝ M. (Eds.): Zoologické dny Praha 2018. Sborník abstraktů z konference 8.-9. února 2018.

Vydal: Ústav biologie obratlovců AV ČR, v.v.i., Květná 8, 603 65 Brno

Grafická úprava: BRYJA J. & VRBOVÁ KOMÁRKOVÁ J.

1. vydání, 2018

Náklad 480 výtisků.

Doporučená cena 150 Kč.

Vydáno jako neperiodická účelová publikace.

Za jazykovou úpravu a obsah příspěvků jsou odpovědní jejich autoři.

ISBN 978-80-87189-24-5

Monitoring nutrie říční a ondatry pižmové v ČR

BOŠKOVÁ J.

Fakulta životního prostředí, ČZU Praha

Spásáním pobřežních vegetací ovlivňují hnízdění vodních ptáků, lokálně ohrožují populace některých mlžů. Kdo? Ondatra skrývající se již téměř sto let na celém území ČR a šířící se nutrie říční. Trendy v jejich výskytu se měnily a k jejich zmapování potřebujeme vaši pomoc. Nutrie říční (*Myocastor coypus*) pochází původně z jižní části Jižní Ameriky. Ostrůvkovitě lokality s trvalými populacemi se nacházejí především v nížinách středních a severních Čech, Moravy a Slezska, nejčastěji do 400 m n. m. v blízkosti velkých toků, především Labe. Ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*) pochází ze Severní Ameriky. Dlouhodobě se vyskytuje na téměř celém území ČR při pomalu tekoucích i stojatých vod zejména v nižších a středních polohách 200-600 m n. m.

Zatímco ondatry zaznamenaly krátce po vysazení boom, v posledních dekádách jich z nejasných důvodů ubývá. Dosud neproběhlo žádné cílené sledování a v současné době není zřejmé, zda jsou jejich počty stabilní nebo zda ondatry mizí dál. Nutriím se naopak daří šířit se a odolávat tuzemským zimám. Sledovat změny v dynamice obou populací je zapotřebí. Jde o nepůvodní druhy a potenciální prostorové konkurenty ohrožených původních břehových savců, v oblastech s vysokou populační hustotou mohou svou činností destabilizovat břehy a technické vodní stavby a jak již bylo zmíněno, redukcí pobřežních porostů mohou limitovat hnízdění vodních ptáků. Kvůli těmto důvodům jsou obě zvířata zařazena na „seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii“, zavazující k úsilí o regulaci jejich šíření. Se zmapováním nutrií a ondatr v ČR prosíme o pomoc. Veškeré údaje o výskytu zadávejte prosím do Faunistické databáze ČSO (avif.birds.cz). Máte-li historické údaje o změnách početnosti a rozšíření tohoto druhu, zašlete je prosím do konce února 2018 Jitce Boškové na adresu xbosj002@studenti.czu.cz.

POSTER

Genetická diverzita mloka svkrnitého (*Salamandra salamandra*) v ČR

BREJCHA J. (1,2), BENDA P. (3), JABLONSKI D. (4), MORAVEC J. (1)

(1)Přírodovědecké muzeum, Národní Muzeum, Praha;(2)Katedra filosofie a dějin přírodních věd, PFF UK, Praha;(3)NP České Švýcarsko; (4)Katedra zoologie,Přírodovědecká fakulta,Univerzita Komenského v Bratislave

Mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*) je silně ohrožený druh ČR. Přestože máme důkladně zmapovaný výskyt na našem území, do současnosti zcela chybí studie zabývající se

genetickou diverzitou mloka na našem území. V rámci projektu podpořeného z Interního grantu Národního Muzea byla v roce 2017 započata studie zabývající se právě diverzitou evolučních linií mloka na území ČR. Důraz byl kladen na oblasti, kde se vyskytuje pruhovaná forma odpovídající dle tradičních popisů západnímu poddruhu *S. s. terrestris* vyskytujícímu se pouze na západ od ČR. Pro komparaci byly do studie zahrnuty i mloci z oblastí ČR vykazující morfologické znaky východní linie mloka *S. s. salamandra* a také vzorky z centra rošíření *S. s. terrestris*. Sekvenovány byly 2 úseky mtDNA (Cytb, D-loop) a vysoce variabilní úsek nDNA (PDGFR α). Výsledky z prvního roku studie ukázali, že: 1) obě linie (*S. s. salamandra*, *S. s. terrestris*) lze rozlišit kombinací vhodných nukleárních a mitochondriálních markerů; 2) pruhovaní mloci z území ČR nesdílí genotyp v oblasti testovaných lokusů se *S. s. terrestris* – Všichni jedinci z území ČR jednoznačně tvoří jednu linnii se *S. s. salamandra*. Studie bude pokračovat i v roce 2018.

POSTER

Proximální mechanismy zbarvení želv čeledi Emydidae

BREJCHA J. (1,2), KLEISNER K. (2), MARŠÍK P. (3), BOSÁKOVÁ Z. (4), FONT E. (5)

(1) Přírodovědecké muzeum, Národní Muzeum, Praha; (2) Katedra filosofie a dějin přírodních věd, PřF UK, Praha; (3) Katedra kvality zemědělských produktů, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, ČZU, Praha; (4) Katedra analytické chemie, PřF UK, Praha; (5) Ethology lab, Instituto Cavanilles de Biodiversidad y Biología Evolutiva, University of Valencia

Želvy čeledi Emydidae jsou výrazně zbarvené. Toto zbarvení je diskutováno v souvislosti s vnitrodruhovou signalizací kvalit jedince. Delší vlnové délky odražené od povrchu těla těchto želv jsou v současnosti připisovány přítomnosti karotenových barviv uložených v xanthophorech škáry. Naše studie ukazuje, že proximální příčiny zbarvení želv jsou komplexnější než dokumentuje současná literatura. Integument želv obsahuje xanthofory, které ale kromě karotenoidů v sobě nesou i pteridiny. Zároveň se nám jako prvním podařilo prokázat přítomnost iridoforů. Navíc kvasi-uspořádaná vlákna kolagenů zřejmě také hrají úlohu ve zbarvení studovaných želv. Komparativní analýza dvou druhů emydidních želv *Trachemys scripta* a *Pseudemys concinna* naznačuje, že by rozdíly ve vytváření zbarvení u těchto druhů mohli souviset se změnami v námluvních rituálech.

POSTER